

Vannområde Morsa – elfiskeundersøkelser

NJFF
Østfold

Ole-Håkon Heier, NJFF Østfold, 2023

Innhold

Innledning.....	3
Material og metoder	4
Klimatiske forhold	4
Bekkene og resultatene.....	5
Vannforekomst Trollhetta 003-148-R: Indre Østfold, Våler.....	5
Mørkbekken	5
Vannforekomst Hobølelva bekkfelt oppstrøms Hulsbekken 003-167-R.....	5
Fossbekken	5
Kort beskrivelse av Fossbekken hovedløp.....	5
Kort beskrivelse av Fossbekken sideløp	6
Fossbekken hovedløp, Klingenberg.....	8
Fossbekken hovedløp, Foss (Riggesemveien)	8
Fossbekken hovedløp, under E18.....	9
Fossbekken hovedløp, Rakelstad	10
Fossbekken hovedløp, Rakelstad-Dammen	11
Fossbekken hovedløp, Knapstad vest	11
Fossbekken hovedløp, Soltun-Bjabergveien	12
Fossbekken hovedløp, Bjabergveien-Kirkerudveien	12
Fossbekken sideløp, Klingenberg	13
Fossbekken sideløp, Vestereng, Kvernhusbekken	13
Fossbekken sideløp, Foss-Riggesem.....	14
Fossbekken sideløp, Lillebyveien.....	15
Fossbekken sideløp, Nordby.....	15
Fossbekken sideløp, Melleby-Jaren: Sandakerbekken-Stordalsbekken.....	16
Fossbekken sideløp, Sandakerbekken Lure-Hysken.....	16
Fossbekken sideløp, Holtskolen	17
Referanser	18
Personlige opplysninger	18

Innledning

Innlandsbekkene har stått litt i skyggen av sjøørretbekker og de store vassdragene de siste tiårene. De er imidlertid like viktige elementer for biologisk mangfold som bekker med sjøørret og laks.

De fleste innlandsbekkene er mer eller mindre påvirket av menneskelige aktiviteter. Eksempler på dette er landbruk, skogbruk, veianlegg, avløpsvann, menneskeskapt forsurening, utbygginger av forskjellige slag etc.

Forfatteren har gjennom mange år hørt utallige personer uttale at de brukte å fiske i sin lokale bekk i sine yngre dager, men at det nok er dødt nå. Gledelig nok viser det seg at det langt fra er tilfelle, selv om det mange steder også stemmer. Det er for en stor del svært lite dokumentasjon på forekomsten av fisk i bekker, og i alle fall ikke om vi går tilbake til 1950-60-70-tallet. Det er derfor viktig å dokumentere fiskeforekomstene i bekkene så snart som mulig, slik at vi kan begynne å ta hensyn til disse, og forhåpentligvis også bedre forholdene for fisken i mange bekker.

Med denne rapporten forsøker vi å samle all informasjon om forekomsten av fisk i alle bekker og mindre elver i vannområdet. I første omgang beskrives elfiske gjennomført for vannområdet i 2023, men i tillegg nevnes også ytterligere elfiskeundersøkelser og eventuelle personlige opplysninger mottatt. Rapporten er tenkt utvidet med ytterligere informasjon i årene fremover.

Årsyngel av ørret i mai fra Fossbekken i Indre Østfold.

Material og metoder

Elektrofisket i direkte forbindelse med denne rapporten ble utført med et Terik Technology GeOmega FE4 apparat. Spenningen på apparatet stilles inn etter forholdene i hver bekk.

Første gangs kartlegging av bekkestrekninger gjøres i tre ledd:

1. Grundige undersøkelser av bekkens nedbørfelt og løp på kart og flyfoto. Det legges inn stasjoner på alle strekninger med potensiell vannføring de fleste år, og med mulige hindringer mellom hver stasjon.
2. Fysisk besøk på den enkelte stasjon, der forholdene undersøkes i felt.
3. Elektrofiske der dette anses aktuelt. Da påvisning av fisk er første prioritet, går vi som regel kun over strekningen en gang ved første besøk. Det gir et minimumsestimert for tetthet.

Lengden på strekningene ble stort sett målt med målehjul og gjennomsnittlig bredde anslått. Anslaget på bredde er basert på middelvannføring. Avvik fra dette står i så fall angitt spesifikt under hver bekk.

All fisk ble oppbevart i plastbøtter/kar inntil strekningen var ferdig overfisket. Vi har batteridrevne luftere for å sikre god oksygenmetning i vannet. Fisken ble fortrinnsvis gjenutsatt i øvre del av det overfiskede strekket.

Vi har bilder liggende for hver stasjon.

Klimatiske forhold

Det er verdt å kommentere de klimatiske forholdene i grove trekk for de siste årene før og under undersøkelsene, som et viktig bakteppe for undersøkelsene.

Vinteren 2020-2021 var svært kald og tørr i 4 uker i januar-februar, i tillegg hadde vi en tørr vår og en svært tørr periode som startet i midten av august og varte til midten av september. Det var derfor utfordrende forhold for yngel dette året.

Vinteren 2021-2022 var nok ganske gjennomsnittlig. Våren ble imidlertid tørr i april og ut i mai, og det kom flere tørkeperioder utover sommeren og høsten. Flere mindre bekker ble helt tørre utover i slutten av august, og tørken vedvarte nesten hele september. Fra slutten av september kom regnet i stadig økende grad, og slutten av oktober og begynnelsen av november medførte flom i de fleste vassdrag. Det bør derfor ha ligget godt til rette for gyting senhøsten 2022.

Vinteren 2022-2023 var også relativt gjennomsnittlig. Det kom en svært kald periode i desember, men rundt jul slo være om, og det var flere perioder med flom i januar og februar. Perioden mars-april var relativt tørr, men det ble en stor flom helt mot slutten av april. Deretter kom det svært lite nedbør de kommende ukene, slik at vårt elfiske i begynnelsen av juni ble gjennomført under en tørkeperiode. De bekkene som var tørre under vår befaring, er nok tørre en eller flere ganger de fleste år, og kan dermed ikke forventes å holde fisk.

Bekkene og resultatene

I det følgende tar vi for oss alle bekkestrekninger vi har befart og elfisket, både som direkte oppdrag for vannområde Morsa og i andre sammenhenger i vannområdet. Bekkene er sortert i hht. nedbørfelt i Vann-nett. I tillegg angis mer presist lokalnavn om aktuelt og kommunene bekker ligger i.

Vannforekomst Trollhetta 003-148-R: Indre Østfold, Våler

Mørkbekken

Mørkbekken ble elfisket for Askim og omegn JFF i oktober 2011 av Ole-Håkon Heier. Fisken ble flyttet opp i Stutfosstjern. Det ble ikke notert noe om antall fisk eller strekning av bekken som ble fisket. Ut fra bildene og hukommelsen er det imidlertid sikkert at området på kartet under ble fisket, og at vi fanget bra med ørret opptil 40 cm lengde.

Vannforekomst Hobølvelva bekkefelt oppstrøms Hulsbekken 003-167-R

Fossbekken

Kort beskrivelse av Fossbekken hovedløp

Hovedløpet renner ut i Hobølvelva, og derfra 5185 meter opp til Knapstad og under Bjabergveien. På denne strekningen er det hele 21 brukryssinger, kulverter og rørlegginger.

Fra Hobølvelva går løpet ca. 680 meter opp til Klingenbergbrua (kryssing 1), der en privat vei krysser bekken. Denne er ikke noe vandringshinder. Herfra er det ganske bra fall på bekken de neste ca. 585 meterne, opp til der Osloveien krysser bekken ved Vestereng (kryssing 2).

Deretter går bekken på sørsiden av Osloveien ca. 780 meter opp til den krysses av Riggesevmeien (kryssing 3). Herfra er det bare ca. 50 meter bekkeløp inntil den igjen går under Osloveien, denne gangen med ei bru (kryssing 4). Denne er intet vandringshinder.

Herfra går bekken på nordsiden av Osloveien, rundt ca. 150 meter før den igjen går under Osloveien (kryssing 5) og over på sørsiden. Videre går bekken ca. 225 meter på sørsiden av Osloveien før den ligger i rør under gårdsveien til Melleby (kryssing 6).

Neste kryssing kommer etter ytterligere ca. 465 meter, da den går i et rør under gårdsveien til Jaren og Grimsrud (kryssing 7). Deretter går den åpen kun ca. 65 meter før den er lagt i rør under en vei til et lite bygg med parkeringsplass (kryssing 8). Etter ytterligere ca. 65 meter krysses bekken av E18, men dette er et restaurert strekk der E18 krysser i bru over bekken (kryssing 9), altså ingen hindring.

Ca. 520 meter lengre opp krysses bekken av en av veiene i forbindelse med avkjøringsrampene for E18 (kryssing 10). Deretter går bekken åpen i ca. 255 meter før den krysses av gårdsveien til Rakelstad (kryssing 11, bru, ikke hinder). Herfra går bekken i skog i ca. 310 meter før den er lagt i rør under et jorde langs Osloveien (kryssing 12). Her ligger bekken i rør i ca. 185 meter, inkludert en kryssing under gårdsveien til dammen. **Dette ser ut til å være et absolutt vandringshinder av stor betydning.** Vi fant ikke fisk oppstrøms denne rørleggingen, selv om de fysiske forholdene stedvis var svært gode.

Deretter går bekken åpen i ca. 420 meter før den igjen går under Osloveien ved Linnestad i Knapstad (kryssing 13). Dette er en lengre kulvert under veien der det også er flere filer. Herfra går bekken åpen ca. 160 meter før den er lagt i rør under noen store bygg på nordsiden av Osloveien (kryssing 14). Denne lukkingen er på ca. 175 meter. Det er **uvisst om dette er et vandringshinder**, da det ikke ble funnet fisk verken oppstrøms eller nedstrøms.

Herfra går bekken åpen ca. 135 meter før den krysser under Bjabergveien (kryssing 15, ikke vandringshinder). På østsiden av Bjabergveien tilkommer et løp fra nord, men mesteparten av vannet kommer fra sør. Bekken er åpen i ca. 105 meter mot sør inntil den krysser under Osloveien igjen (kryssing 16, 55 meter). Deretter går den åpen igjen ca. 25 meter før den krysser under Bjabergveien enda en gang (kryssing 17, ikke hinder) – denne gangen mot vest.

Bare 10 meter lengre oppstrøms blir den krysset av Kirkerudveien 1 og 3 med en eldre bru (kryssing 18), denne er ikke vandringshinder. Deretter går den kun 25 meter før den krysses av selve Kirkerudveien (kryssing 19, 20 meter).

Herfra er bekken åpen (det er en dam nederst) ca. 480 meter opp til en traktorkryssing oppe ved Søndre Kirkerud (kryssing 20). Oppstrøms denne kryssingen går bekken igjen åpen ca. 310 meter opp til en rensedam i forbindelse med E18, der utløpet av denne er lagt i rør (kryssing 21). Her er bekken temmelig liten, og dermed er det lite aktuelt med fisk lengre opp i løpet som fortsetter under E18 mot sør.

De to lengste rørstrekkeene er på de øverste 1100 meterne av bekken (på 190 og 175 meter).

Kort beskrivelse av Fossbekken sideløp

Fossbekken sideløp: Det er en rekke sideløp oppover langs Fossbekken. Her omtales de mest aktuelle med tanke på fisk, inkludert en kort avklaring etter feltarbeid i 2023. Vi starter i hovedløpets vestlige ende ved utløpet i Hobølelva og går oppstrøms.

Klingenberg: Kommer inn fra sør gjennom en ca. 56 meter lang kulvert under Osloveien. Deretter ca. 930 meter åpen bekk i skog, ca. 15 meter kulvert under Riggesevmeien, og derfra to løp på ca 300 og 150 meter oppstrøms Riggesevmeien. **Går sannsynligvis tørr de fleste år, ikke fisk.**

Vestereng: Kvernhusbekken: Kommer inn fra sør gjennom en minst 50 meter kulvert under Osloveien. Deretter ca. 925 meter bekk i skog, ca. 15 meter kulvert under Riggeseveien, og til slutt to sideløp oppstrøms på ca. 750 og 560 meter. **Går sannsynligvis tørr de fleste år, ikke fisk.**

Foss-Riggesev: Kommer inn fra sør gjennom en ca. 40 lang meter kulvert nedstrøms en 60 meter lang sedimentasjonsdam. Deretter ca. 640 meter åpen bekk opp til Riggeseveien (inkludert en liten kulvert på jordet), og minst 600 meter rørlagt bekk oppstrøms. **Nedre del har nok vann de fleste år, men vi fant ikke fisk.**

Lillebyveien: Kommer inn fra nord som en ca. 40 meter åpen bekk sør for Osloveien. Deretter ca. 25 meter lang kulvert under Osloveien, 5 meter åpen, 100 meter lukket bekk under jorder, og så en sedimentasjonsdam. To bekkeløp renner inn i dammen. Det østre løpet er kun ca. 525 meter langt og fører lite vann: det er lagt to ganger under Lillebyveien og en gang under E18., for deretter å ligge i rør under jorder. Det vestre løpet er mer enn 1000 meter langt, pluss mindre sideløp, men er lagt i rør fra og med E18 og går deretter i rør under jorder. **Bekken går sannsynligvis tørr hvert andre/tredje år, ikke fisk.**

Nordby: Kommer inn fra nord som en ca. 290 meter åpen bekk opp til ny E18. Der er den lagt i ca. 65 meter rør under motorvei. Oppstrøms veien er det ca. 460 meter åpen bekk oppstrøms motorvei, deretter ca. 350-400 meter lukket bekk under jorder. **Går sannsynligvis tørr de fleste år, ikke fisk.**

Melleby-Jaren: Dette er det desidert største sideløpet til Fossbekken, og også **den beste bekkstrekingen mhp. ørret.** **Sandakerbekken:** Kommer inn fra sør som ca. 1350 meter åpen bekk fra Bølerveien. Herfra og oppstrøms heter den **Stordalbekken**. Bekken går under Bølerveien gjennom en 15 meter lang kulvert. **Vi påviste ørret både oppstrøms og nedstrøms kulverten.** Oppstrøms kulverten fortsetter bekken som en mer enn 2500 meter lang åpen bekk, med et knippe sideløp, der de lengste er opptil 1000 meter. Den øvre delen av bekken heter **Jutulbekken**. Det tilkommer også en sidebekk fra sørøst til Sandakerbekken: **Lure/Sandaker/Bølermosen**. Dette løpet går som en ca. 2175 meter åpen bekk (unntatt en liten kulvert på jordet ganske langt nede, ved Grimsrud) opp til Lure ved Bølerveien. Her passerer bekken gjennom en liten kulvert, og fortsetter ca. 210 meter oppstrøms før den deler seg i to løp: fra Bølermosen (ca. 820 + 440 meter), og fra Sagholtet (under Bølerveien) (ca. 500 meter).

Holtskolen: Kommer inn fra nord i rør under E18 (ca. 125 meter). Derfra ca. 1125 meter åpent løp oppstrøms pluss fem sideløp på ca. 225-550 meter, pluss et sideløp mot vest på ca. 730 meter. Den åpne delen er for det meste i skog. **Røret under E18 hindrer oppvandring av fisk i nedre del av bekken, oppstrøms E18 er det for lite vann til at fisk overlever permanent.**

Vest for Rakelstad: Kommer inn fra sør under avkjøringsrampene til E18. Rundt 430 meter er lagt i rør i forbindelse med E18, i tillegg ligger en rensedam for veiavrenning i tilknytning til bekkeløpet. Mer enn 1100 meter åpen bekk oppstrøms E18. **Alt for mye rørlegginger i nedre del for fisk.**

Holtskogen: Kommer inn fra nord i rør under rundkjøringen på Osloveien i forbindelse med avkjøringsrampene til E18. I tillegg i rør langs veien Holtskogen. Totalt dermed rundt 270 meter i rør nederst. To løp på minst 400 og 560 meter videre oppover, delvis lagt i rør. **Alt for mye rørlegginger i nedre del for fisk.**

Kirkerud vest: Kommer inn fra sør i rør under jordet (ca. 100 meter + ca. 210 og 260 meter). Begge løpene er åpne 4-500 meter før de ender i E18 øverst. **Alt for mye rørlegginger i nedre del for fisk.**

Søndre Leppestad: Kommer inn fra nord. Ca. 1600 meters løp i sin helhet lagt i rør under jorder. **Alt for mye rørlegginger i nedre del for fisk.**

Fossbekken hovedløp, Klingenberg

Stasjonen ble undersøkt av Ole-Håkon Heier og Carina Rossebø Isdahl 9-6-23.

Det var lav vannføring og bra siktedyp, siden dypet ikke på noen steder var større enn ca. 30 cm. Bunnen besto for en stor del av stein og noe grov grus, da dette er på slutten av den nedre delen av Fossbekken som har en del fall. Bekken har rikelig med høyerestående vegetasjon i kantsonen.

Den overfiskede strekningen hadde en lengde på 50 meter, en bredde på ca. 2,75 meter, og dermed et areal på ca. 137,5 m². Vi fanget 40 ørekyte, 3 ørret (2-3(+) år gamle), og 2 bekkeniøye.

Brabrand (2010) elfisket i samme område i 2009. Han har ikke oppgitt overfisket areal, eller eksakt antall fanget fisk, men viser i en tabell en estimert tetthet for ørret på lokaliteten på ca. 12 ørret/100m² (må leses ut av en ikke altfor presis figur). Han fant ikke andre arter.

Strekningen ble også elfisket i 2010 (Heier 2010). Den gangen gikk vi, i tillegg til de samme 40 meterne nedstrøms brua, også 10 meter oppstrøms brua. Strekket ble kun overfisket en gang. Vi fanget 6 ørekyte og 1 ørret (L=18cm). I tillegg observerte vi en del ørekyte og et par større fisk (15 cm+, sannsynligvis ørret).

Fossbekken hovedløp, Foss (Riggeseveien)

Stasjonen ble undersøkt av Ole-Håkon Heier og Carina Rossebø Isdahl 9-6-23.

Det var lav vannføring, men moderat siktedyp (ca. 0,6-0,7m). Den nederste delen av strekket mot brua under Osloveien har steinbunn, og hadde kun et dyp på 10-30 cm. Den øvre delen var mer stillestående og ned mot en meter dyp. Her det mer mudder/leire på bunnen. Rester fra tidligere flommer lå mer enn to meter høyere opp enn dagens vannstand, noe som vitner om voldsomme vannstandsendringer. Bekken har bra bredde på kantsonen, men moderat med høyere vegetasjon.

Den overfiskede strekningen hadde en lengde på 28 meter, en bredde på ca. 1,75 meter, og dermed et areal på ca. 49 m². Vi fanget en ørret (estimert ca. 2 år).

Strekningen ble også elfisket i 2010 (Heier 2010). Den gangen gikk vi samme strekning pluss ytterligere 12 meter, totalt 40 meter. Strekket ble kun overfisket en gang. Vi fanget ingen fisk.

Fossbekken hovedløp, under E18

Stasjonen ble undersøkt av Ole-Håkon Heier og Carina Rossebø Isdahl 9-6-23.

Det var lav vannføring og brukbart siktedyp, siden dypet ikke på noen steder var større enn ca. 50 cm. Strekningen er bygget i forbindelse med utbygging av ny E18. Breddene og bunnen er steinsatt og det var laget et område med gytegrus under brua. All gytegrusen var fullstendig gjenslammet, og det var også mye slam mellom steinsettingen på bunnen. Det var lagt ut langt mer stein enn

nødvendig i størrelsesklassen 20-35 cm, så det var krevende å gå, og pga. alt slammet ga ikke dette mer skjul for fisk. Stedvis lå en og annen større stein opptil 80 cm, og det var der vi fant fisk.

Bekken var stedvis helt gjengrodd med vannplanter som lå i vannet. Skrutvold et al. (2021) oppgir dette til å være vasspest og vass-soleie.

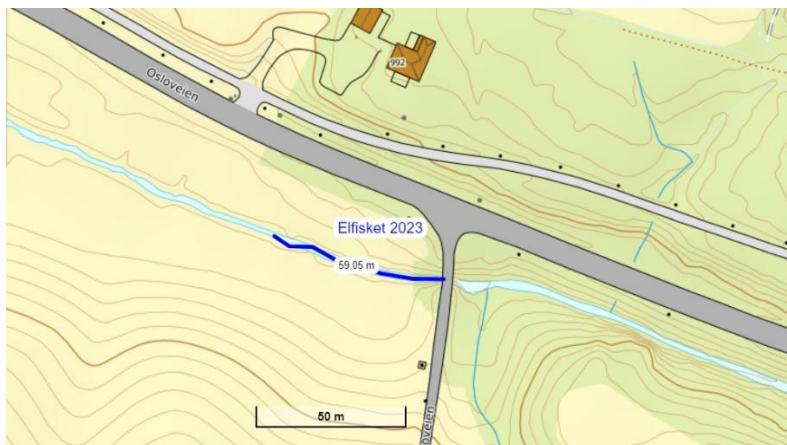
Den overfiskede strekningen hadde en lengde på 81 meter, en bredde på ca. 1,75 meter, og dermed et areal på ca. 141,75 m². Vi fanget 3 ørret (2 år og oppover).

Skrutvold et al. (2021) fant bra med ørret (både 0+ og større) på det aktuelle strekket under elfiske i 2020, uten at jeg riktig klarer å lese eksakte entydige tall ut av rapporten (21-27/100m²?). Det foreslås imidlertid følgende: *I Fossbekken bør det bygges en innsnevring med forankring i fundamentet under brua. Dette for at bekken skal få større vannhastighet. Det vil ha en positiv effekt ved at gytegrusen ikke nedslammes så raskt som nå, og vekst av vannplanter kan begrenses. Samtidig vil det tilføres mer oksygen i vannet ved lav vannføring. Det kan også settes flere steiner i forskjellige størrelser i bekkeløpet, for å øke dynamikken i vannet og skape flere habitater for ørreten. Det anbefales også at det plantes kantvegetasjon som svartor og vier langs med løpet. Dette vil gi skygge og skjul for fisken, samtidig som oppblomstring av vannvegetasjon kan unngås.*

Etter at å ha fisket en rekke stasjoner i Fossbekken, mener jeg at de viktigste gyteområdene for ørret ligger nedstrøms Riggeseem og oppe ved Raketstad. Strekningen under E18 er best egnet som leveområde for ørret på to år eller mer.

Fossbekken hovedløp, Raketstad

Stasjonen ble undersøkt av Ole-Håkon Heier og Carina Rossebø Isdahl 9-6-23.

Det var lav vannføring og bra siktedyp. Under og rett nedstrøms brua til Raketstad er det grov stein og mindre strykområder. Nedstrøms dette området er det vekselvis kulper ned mot 0,8 meters dyp, veldig små strykområder, og vekslende bunnforhold med leire, silt, stein, og litt gytegrus et par plasser. All høyere kantvegetasjon var nylig hugget. For øvrig var kantsonene OK.

Den overfiskede strekningen hadde en lengde på 59 meter, en bredde på ca. 1,25 meter, og dermed et areal på ca. 73,75 m². Vi fanget 9 ørret (1 voksen, 1x1-åringer, resten årsyngel), 5 bekkeniøye og 1 karuss.

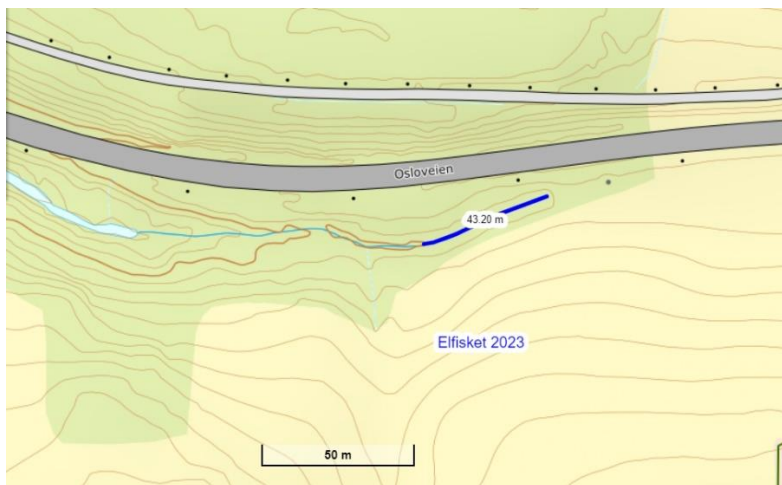
Fra og med det elfiskede strekket og videre opp til kryssing 12 (se kort beskrivelse av hovedløpet lengre opp i rapporten, og elfisket strekk i neste underkapittel) ca. 370 meter oppstrøms er nok de

mest aktuelle gyteområdene for ørret på strekningen fra Foss og oppstrøms. **Det mangler imidlertid gytegrus.**

Hvor karussen kommer fra er en liten gåte. Den vil neppe trives og reprodusere i bekken, så mest sannsynlig har den svømt ned fra en eller annen dam som yngel eller voksen. Den nærmeste dammen er rensedammen i forbindelse med E18 150 meter mot vest. Det ligger også dammer ved Nordre Leppestad og nord for Holt som kan være kilden.

Fossbekken hovedløp, Rakelstad-Dammen

Stasjonen ble undersøkt av Ole-Håkon Heier og Carina Rossebø Isdahl 9-6-23.

Det var lav vannføring og bra siktedyp. Vekselvis grov stein og mindre strykområder, og stillestående dyp kanal ned mot 1,2 meters dyp. Nedstrøms det elfiskede området er det vekselvis dypere kulper, og steinstrykområder. **Det mangler gytegrus.** Bekken går inne i skog.

Den overfiskede strekningen hadde en lengde på 43 meter, en bredde på ca. 1,25 meter, og dermed et areal på ca. 53,75 m². Vi fanget ingen fisk.

Fossbekken hovedløp, Knapstad vest

Stasjonen ble undersøkt av Ole-Håkon Heier og Carina Rossebø Isdahl 9-6-23.

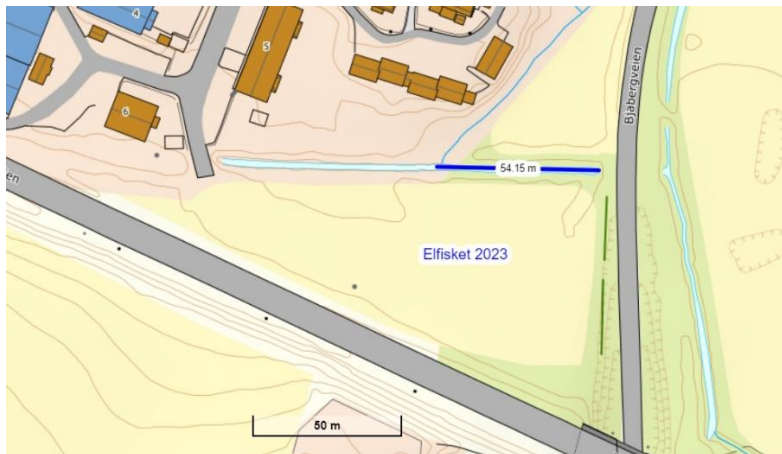

Det var lav vannføring og bra siktedyp. Grov stein og mindre strykområder øverst, og stillestående mindre kulper ned mot 0,4 meters dyp med leire/siltbunn. **Det mangler gytegrus.** Det var OK kantsoner på strekningen, med noe høyere vegetasjon.

Den overfiskede strekningen hadde en lengde på 43 meter, en bredde på ca. 1,25 meter, og dermed et areal på ca. 53,75 m². Vi fanget ingen fisk.

Fossbekken hovedløp, Soltun-Bjabergveien

Stasjonen ble undersøkt av Ole-Håkon Heier og Carina Rossebø Isdahl 9-6-23.

Det var lav vannføring og bra siktedyp. Bekkeløpet besto av stein og grov grus, med jevnlig små stryk. Det var inntil 60 cm dypt. **Det mangler gytegrus.** Det var svært gode kantsoner på strekningen.

Den overfiskede strekningen hadde en lengde på 54 meter, en bredde på ca. 1,25 meter, og dermed et areal på ca. 67,5 m². Vi fanget ingen fisk.

Fossbekken hovedløp, Bjabergveien-Kirkerudveien

Stasjonen ble undersøkt av Ole-Håkon Heier og Carina Rossebø Isdahl 9-6-23.

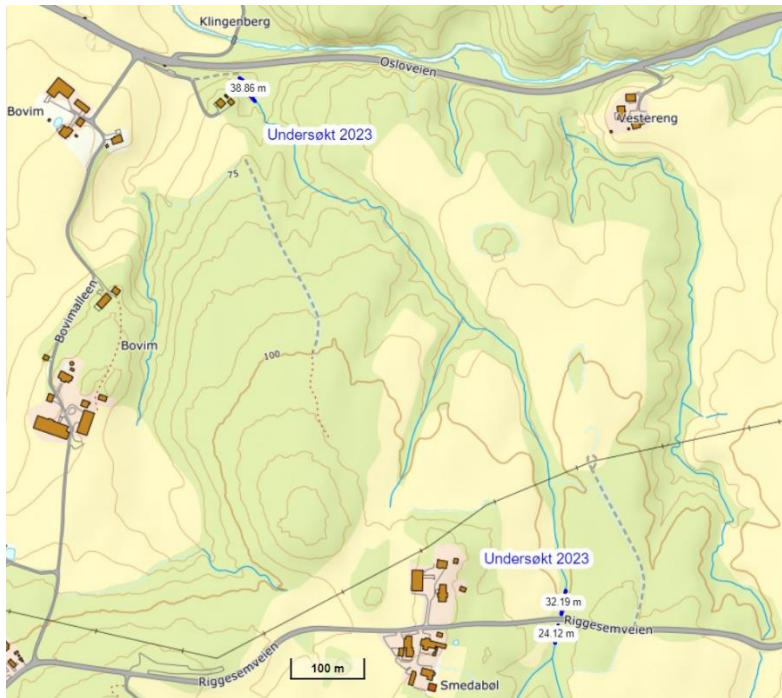

Det var lav vannføring og bra siktedyp. Bekkeløpet besto av stein, grus, og leire/silt. Gode og varierte forhold, inkludert røret under Bjabergveien og brua på Kirkerudveien. Variert vegetasjon i bekkeløpet. Det var inntil 80 cm dypt. Gode kantsoner på strekningen.

Den overfiskede strekningen hadde en lengde på 54 meter, en bredde på ca. 1,25 meter, og dermed et areal på ca. 67,5 m². Vi fanget ingen fisk.

Fossbekken sideløp, Klingenberg

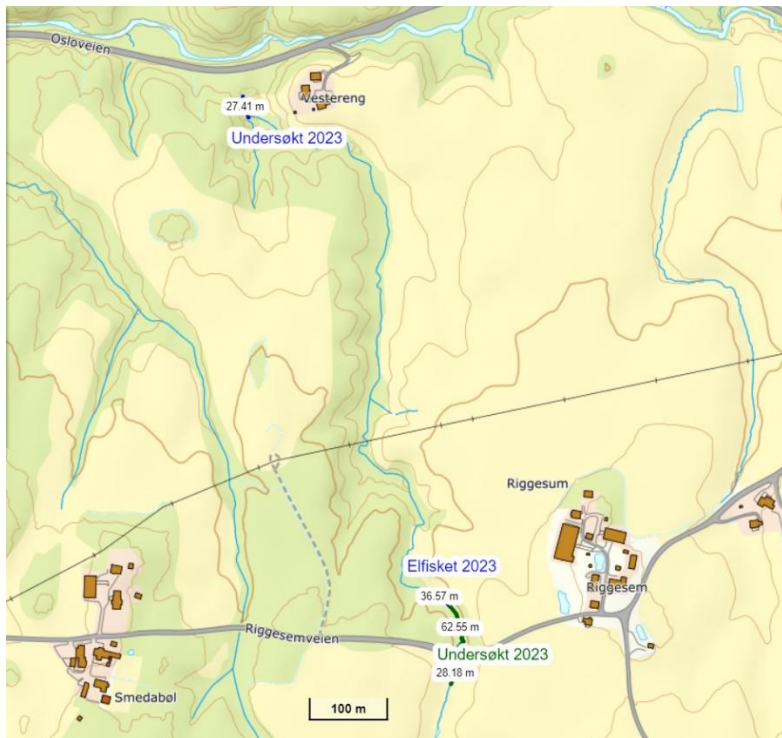
Stasjonene ble undersøkt av Ole-Håkon Heier og Carina Rossebø Isdahl 9-6-23. Den nedre stasjonen var rett oppstrøms utløpet i Fossbekken. Den øvre stasjonen der bekken renner under Riggesevneien.

Bekken var tørrlagt, både på den nedre og den øvre stasjonen.

Fossbekken sideløp, Vestereng, Kvernhusbekken

Tre stasjoner ble undersøkt av Ole-Håkon Heier og Carina Rossebø Isdahl 9-6-23.

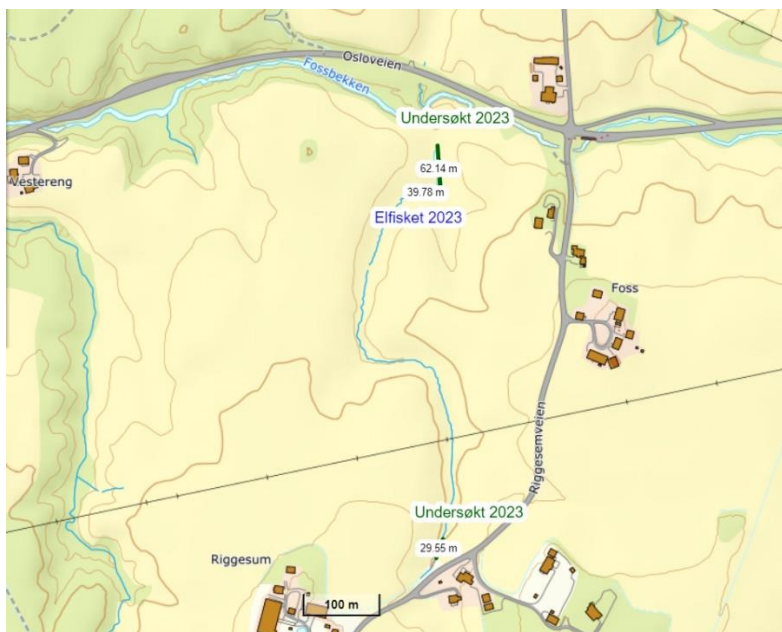

Nederst ved kulverten under Osloveien var det så vidt et vannsig, og det sto vann i grunne kulper. Det ble ikke elfisket, da vi ikke observerte noe som kunne antyde fisk.

Nedstrøms Riggesevneien var det så vidt vannsig, men vann med dyp ned til 40 cm i kulpene. Det ble elfisket et ca. 35 meter langt strekk, men ikke fanget fisk. Oppstrøms veien var det veldig lite vann, og ikke vannsig. Det ble derfor ikke elfisket.

Fossbekken sideløp, Foss-Riggesevne

To stasjoner ble undersøkt av Ole-Håkon Heier og Carina Rossebø Isdahl 9-6-23.

Bekken ender i en grunn sedimentasjonsdam før den går gjennom rør ut i Fossbekken. Vi observerte ingen fisk i dammen. Det ble elfisket et strekk på ca. 40 meter oppstrøms dammen, uten at det ble funnet fisk. Her var hadde bekken et dyp ned mot 0,5 meter.

Nedstrøms Riggeseveien var det så vidt vannsig, med vann med dyp ned til ca. 20 cm i kulpene. Vi observerte ikke tegn til fisk. Det ble derfor ikke elfisket.

Fossbekken sideløp, Lillebyveien

Bekkens nedre del ble undersøkt av Ole-Håkon Heier og Carina Rossebø Isdahl 9-6-23.

Bekken ender i en grunn sedimentasjonsdam før den går gjennom rør ut i Fossbekken. Vi observerte ingen fisk i dammen. Vi gikk også hele bekken fra dammen opp til Lillebyveien uten å observere fisk. Det var lite vann i bekken, og vi så derfor ingen grunn til å elfiske.

Fossbekken sideløp, Nordby

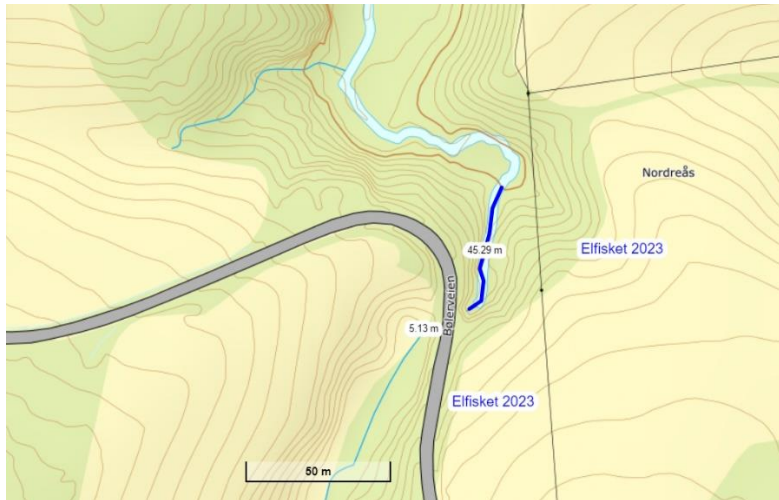
Bekkens nedre del ble undersøkt av Ole-Håkon Heier og Carina Rossebø Isdahl 9-6-23.

Vi befarte bekkens nedre del ved trafostasjonen før den går i rør under Osloveien. Her var det svært lite vann, og vi antok at bekket ikke inneholder fisk. Vi så derfor heller ingen grunn til å se på strekninger lengre opp i bekket.

Fossbekken sideløp, Melleby-Jaren: Sandakerbekken-Stordalsbekken

Stasjonene ble undersøkt av Ole-Håkon Heier og Carina Rossebø Isdahl 9-6-23.

Det var svært klart vann og bra siktedyp. Nedstrøms Bølerveien er det flotte og varierte habitater for ørret, med både stryk og kulper ned mot en meters dyp. I kulpene består bunnen av leire/mudder (det er gangbart), mens det på de strømmende områdene er fjell, grov stein og noe grov grus. Nederst på det elfiskede strekket er det en 1,5 meter høy foss som utgjør et naturlig vandringshinder. Bekket går i en skogsdal.

Den overfiskede strekningen hadde en lengde på 45 meter, en bredde på ca. 1,5 meter, og dermed et areal på ca. 67,5 m². Vi fanget 14 ørret. Det gir et minimumsestimat på 20,7 ørret/100 m², noe som er temmelig bra på en gangs overfiske. 5 av fiskene var ett-åringer, resten større. Den største var mer enn 25 cm lang.

Kulverten under veien utgjør et delvis vandringshinder, da det er betongrør lagt med helning og med munningen 20 cm over kulpens vannoverflate (ved vårt besøk på lav vannføring). Oppstrøms kulverten er bekket mer stilleflytende, med mudderbunn og sporadiske store steiner og mye nedfalte trær. Vi ville se om det også var ørret oppstrøms røret, og det lot seg raskt bekrefte, da vi fanget en ørret på de nederste 5 meterne.

Det er fortsatt mange meter bekk igjen oppstrøms kulverten, så en gang i fremtiden kan man forsøke å avklare hvor mye lengre opp det finnes ørret.

Fossbekken sideløp, Sandakerbekken Lure-Hysken

Stasjonene ligger langt oppe i det østre løpet av Sandakerbekken, og ble undersøkt av Ole-Håkon Heier og Carina Rossebø Isdahl 9-6-23.

Sideløpet fra Hysken var bratt og helt tørt (nederst på kartet). Hovedløpet under Bølerveien opp til Lure var tørt oppstrøms kulverten under veien, men nedstrøms kulverten sto det vann i kulpene. Disse var opp mot 40 cm dype. Vannet bar preg av å ha stått rolig en stund, og elfiske ga bare insektlarver. Vi antar at bekken såpass langt oppe i dette løpet til vanlig ikke holder fisk, da det sannsynligvis går mer eller mindre tørt på årlig basis.

Fossbekken sideløp, Holtskølen

Stasjonen ble undersøkt av Ole-Håkon Heier og Carina Rossebø Isdahl 9-6-23. 125 meter nederst i bekken er lagt i rør under E18. Nedløpet til kulverten var halvveis tett av kvist.

Det var klart vann og bra siktedyp. Bunnen besto av sand/grus. Det var lite kulper på strekningen, og dypet varierte fra 0,1 – 0,3 meter. Det var bra kantsoner med en del høyere vegetasjon oppover i bekkeløpet.

Den overfiskede strekningen hadde en lengde på 40 meter, en bredde på ca. 0,3 meter, og dermed et areal på ca. 12 m². Vi fanget ingen fisk, kun vanninsekter.

Referanser

- Bohlin, T. et al. 1989. Electrofishing - Theory and practice with special emphasis on salmonids. *Hydrobiologia* 173: 9-43, 1989.
- Brabrand, Å. 2010. Fisk i elver og bekker i Morsavassdraget og enkelte kystbekker i Østfold. Rapp. Lab. Ferskv. Økol. Innlandsfiske, 275; 18s.
- Fosse, O., Pettersen, R.A., og Skrutvold, J., 2021. E-18 Knapstad-Retvedt. Sammenligning av kjemisk og økologisk tilstand før, under og etter anleggsperioden. NIBIO-rapport, vol. 7, nr. 90, 2021.
- Heier, O.-H., 2010. Elfiske Fossbekken og Hobølelva, Hobøl kommune, inkludert vurdering av fiskebestander, NJFF Østfold rapport september 2010.
- Kart er laget på www.norgeskart.no

Personlige opplysninger

- Ingen så langt (Nn, sted)